



Statenbrief

Aan Provinciale Staten

Onderwerp	Openstellingsbesluit subsidies natuur provincie Utrecht 2026 en Wijzigingsbesluit Openstelling subsidies natuur provincie Utrecht 2024
Datum	30-09-2025
Documentnummer	UTSP-522568655-30453
Van	Cor van Kippersluis
Telefoonnummer	+618300509
E-mailadres	Cor.van.kippersluis@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	LLO
Team	BON
Portefeuillehouder	Sterk
Bijlage	Openstellingsbesluit subsidies natuur provincie Utrecht 2026 en Wijzigingsbesluit Openstelling subsidies natuur provincie Utrecht 2024

Geachte leden van Provinciale Staten,

Essentie / samenvatting:

Gedeputeerde Staten (GS) hebben op 30 september 2025 het 'Openstellingsbesluit subsidies natuur provincie Utrecht 2026' vastgesteld. Hiermee wordt de mogelijkheid geopend om op basis van een drietal subsidieregelingen subsidies voor natuur aan te vragen voor het jaar 2026. Tevens heeft Gedeputeerde Staten het Openstellingsbesluit subsidies natuur provincie Utrecht 2024 gewijzigd, waarmee de financiële tekorten bij natuurbeheerders op de subsidie voor de monitoring van natuur (SNL-monitoring) worden gedekt.

Inleiding:

Het Openstellingsbesluit subsidies natuur 2026 maakt het mogelijk op basis van een drietal provinciale subsidieverordeningen subsidie voor natuur aan te vragen. Het betreft de volgende subsidieverordeningen en subsidiemogelijkheden:

- Subsidieverordening natuur- en landschapsbeheer provincie Utrecht 2016 (SVNL): voor het beheer van natuurterreinen;
- Subsidieregeling kwaliteitsimpuls natuur en landschap provincie Utrecht (SKNL): voor functieverandering en inrichting van natuur, verhogen van natuurkwaliteit en herstelmaatregelen Natura 2000, actief soortenbeleid, en kwaliteitsverbetering van terreinen die negatief worden beïnvloed door grondwateronttrekkingen;
- Subsidieregeling leefomgeving landelijk gebied provincie Utrecht (SLLG): voor aankoop van NNN-gronden en beëindiging van pachtovereenkomsten en erfpacht ten behoeve van natuurrealisatie.

Het Openstellingsbesluit subsidies natuur 2026 bepaalt waarvoor op basis van de bovenstaande regelingen subsidie kan worden aangevraagd ten laste van het boekjaar 2026, hoeveel geld daarvoor beschikbaar is, in welke periode en hoe de subsidie kan worden aangevraagd. Het Openstellingsbesluit bepaalt verder dat percelen voor subsidie in aanmerking komen indien deze zijn opgenomen op de relevante kaarten van het vastgestelde Natuurbeheerplan 2026. Dit betreft onder meer kaart 1 waarop is aangegeven waar natuur

ontwikkeld kan worden en kaart 2 met de natuur- en landschapsbeheertypen waarvoor subsidie natuurbeheer kan worden aangevraagd. Het Openstellingsbesluit subsidies natuur wordt jaarlijks vastgesteld. De openstelling van genoemde regelingen draagt bij aan de realisatie van de doelen van het Utrechts Programma Landelijk Gebied. Met deze regelingen wordt onder meer bijgedragen aan de realisatie van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en het bereiken van een gunstige staat van instandhouding van Natura 2000-gebieden.

Het besluit tot wijziging van het Openstellingsbesluit subsidies natuur 2024 maakt het mogelijk om de financiële tekorten bij natuurbeheerders op de SNL-monitoring op te lossen, door met terugwerkende kracht tot 1 januari 2024 hen in aanmerking te laten komen voor de herijkte (hogere) monitoringstarieven (middels een ambtshalve gewijzigde SVN-beschikking). De genoemde tekorten zijn ontstaan doordat bij het verlenen van de nieuwe 6-jaar beschikkingen de lagere tarieven van 2023 nog van toepassing waren. Deze tarieven zijn echter onvoldoende om adequaat SNL-monitoring uit te voeren. Met 50% bijdrage van LVVN en 50% bijdrage van de provincie worden deze tekorten nu gedekt.

Naast de vaststelling van het Openstellingsbesluit en het Wijzigingsbesluit hebben GS ook enkele wijzigingen van de Subsidieregeling SKNL vastgesteld. Deze wijzigingen zijn landelijk tussen de provincies afgestemd. Specifiek voor Utrecht is de mogelijkheid om buiten de zoekgebieden natuur te realiseren uit de SKNL (artikel 7 lid 2) verwijderd.

Financiële consequenties Openstellingsbesluit subsidies natuur 2026:

In het Openstellingsbesluit vindt de openstelling plaats voor het beheerjaar 2026 voor verschillende subsidieverordeningen. In onderstaande tabel 1 is inzichtelijk gemaakt welke subsidieplafonds er voor 2026 gelden voor de betreffende onderdelen per meerjarendoel uit de begroting:

- 2.1.1 Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is verder gerealiseerd (groter van oppervlakte)
- 2.1.4 Het areaal bos buiten het NNN en de Groene Contour is vergroot
- 2.2.1 Het beheer van bestaande bos-, natuur- en agrarische gebieden is effectiever en efficiënter
- 2.2.2 De biodiversiteit in stad en platteland is verbeterd
- 2.2.3 De balans tussen ingrepen/faunabeheer en instandhoudingsdoelen bewaken en verbeteren
- 3.3.3 Zorg dragen voor voldoende grondwater voor de functies openbare drinkwatervoorziening, menselijke consumptie, natuur en landbouw

Tabel 1 Overzicht subsidieplafonds

Meer-jaren-doel	Nummer	Onderdeel	Subsidie-plafond 2026
2.1.1	1	De functieverandering van landbouwgrond naar natuur, de aankoop van landbouwgrond voor deze functieverandering en de beëindiging van pachtovereenkomsten t.b.v. realisatie NNN	€ 3.500.000
2.1.1	2	De aanleg van natuur op grond die functieverandering heeft ondergaan t.b.v. realisatie NNN	€ 5.000.000
2.1.1	-	Totaal voor Realisatie NNN	€ 8.500.000
2.1.4	3	De functieverandering van landbouwgrond naar natuur t.b.v. de realisatie van bos buiten NNN	€ 800.000
2.1.4	4	De aanleg van bos op grond die functieverandering heeft ondergaan t.b.v. de realisatie van bos buiten NNN	€ 300.000
2.1.4	5	Revitalisering bossen Utrechts Heuvelrug	€ 1.000.000
2.1.4	-	Totaal voor Realisatie bos buiten NNN en revitalisering bossen Utrechtse Heuvelrug (binnen NNN)	€ 2.100.000
2.2.1	6	Natuurbeheer	€ 5.500.000
2.2.1	-	Totaal voor Natuurbeheer	€ 5.500.000
2.2.2	7	Actief soortenbeleid en overige maatregelen ter verbetering natuurkwaliteit	€ 600.000
2.2.2	8	Uitvoering herstelmaatregelen/beheerplannen voor N2000-gebieden	€ 300.000
2.2.2	9	SPUK 2	€ 14.516.000
2.2.2	-	Totaal voor Verbeteren biodiversiteit/natuurkwaliteit	€ 15.416.000
3-3-3	11	Hydrologische maatregelen t.b.v. kwaliteitsverbetering natuurterreinen die negatief beïnvloed worden door grondwateronttrekkingen	€ 100.000
3-3-3	-	Totaal voor Hydrologische maatregelen	€ 100.000

Totaaltelling van alle voornoemde bedragen**€ 31.616.000,-**

De subsidieplafonds, totaal € 31.616.000,- komen overeen met de begrote middelen (of een deel daarvan) die voor de het betreffende meerjarendoel in meerdere beleidsdoelen binnen het Programma Landelijk Gebied in de exploitatiebegroting zijn opgenomen. Het betreft in veel gevallen middelen die voor een langere periode beschikbaar zijn gesteld door Provinciale Staten om de doelen te realiseren. Daadwerkelijke bestedingen kunnen substantieel afwijken van de in de begroting opgenomen bedragen, omdat de inzet van de subsidiemiddelen afhankelijk is van initiatieven van derden. Dergelijke fluctuaties worden via de plannings- en control cyclus verwerkt en verrekend met de bestemmingsreserves Programma Landelijk Gebied en/of Realisatiestrategie Natuurvisie.

Voor natuurbeheer (nummer 6 uit tabel 1) wordt nu € 4,7 miljoen per jaar opengesteld, rekening houdend met een nieuwe subsidieaanvraag voor Staatsbosbeheer, waarvan de bestaande subsidiebeschikking dit jaar afloopt. Daarnaast is rekening gehouden met € 800.000,- per jaar voor uitbreiding van de te beheren hectares natuur. Hierin is voorzien in de Programmabegroting 2026. Bij de Kadernota 2026-2029 zijn aanvullend middelen beschikbaar gesteld voor het (agrarisch) natuurbeheer. Deze zijn verwerkt in de Programmabegroting 2026, die eind dit jaar nog door uw Staten dient te worden vastgesteld. De Programmabegroting 2026 voorziet met de verwerking van het Kadernota-voorstel voor de jaren 2026 tot en met 2029 in de provinciale middelen

voor deze openstelling in 2026. Opgemerkt wordt dat vanaf 2029 alle SNL-beschikkingen (behalve die van Staatsbosbeheer) weer voor een nieuwe beheerperiode van 6 jaar verlengd gaan worden. De benodigde middelen voor de openstelling in het jaar 2029 zijn slechts voor een deel in de begroting geborgd. Bij ongewijzigd beleid en jaarlijks stijgende standaardkostprijzen van het Subsiestelsel natuur en landschap (SNL), waarop de subsidies voor natuurbeheer zijn gebaseerd, zal er vanaf 2029 een tekort ontstaan op de begroting. Daarnaast wordt opgemerkt dat de standaardkostprijzen van het SNL-stelsel recent zijn geëvalueerd. Uit deze evaluatie blijkt dat de standaardkostprijzen voor de subsidiëring op een fors hoger niveau zouden moeten worden vastgesteld om de kosten te kunnen dekken. Vooral nog is hier door de provincies niet toe besloten en zal in IPO-verband, o.a. in het kader van de balans tussen taken en middelen van het Natuurpact, eerst overleg met LVVN worden gevoerd over de financiering van het natuurbeheer in de toekomst.

In het Openstellingsbesluit subsidies natuur 2026 is in artikel 24 het voorbehoud opgenomen dat de subsidies uitsluitend worden verleend voor zover uw Staten, via de Programmabegroting 2026, daarvoor middelen beschikbaar stellen.

Als gevolg van het Wijzigingsbesluit subsidies natuur provincie Utrecht 2024 zullen nog dit jaar, een 6-tal beschikkingen ambtshalve opgehoogd worden voor een totaalbedrag van ca. € 424.000,- (periode 2024 t/m 2028). LVVN dekt 50% van deze kosten, provincie Utrecht de overige 50%. Betreffende kosten kunnen opgevangen worden vanuit het huidige (nog lopende) subsidieplafond 2025 voor natuurbeheer.

Vervolgprocedure / voortgang:

Met de vaststelling van het openstellingsbesluit kunnen subsidies worden ingediend voor de verschillende regelingen.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen